

کنار بی کران

دوران ابلاطنی محضر قرآن

سید فرخ فتاح زاده

www.ketab.ir

کنار بی کران (در آداب باطنی محضر قرآن)

نویسنده: دکتر سید قرق فتح زاده

ویراستار: دکتر علی اکبر امیر اقبال

مترجم: محمد تاجری

طبع: چاپخانه صفحه آرای: نوید اسدی

امید معماری

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

نویت و سال چاپ: اول ۱۴۰۲

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: صنوبر

Āfāghe Mārefat

تهران: خیابان پاسداران، خیابان گل نبی،
نیش جنوبی خیابان ناطق نوری (زمرد)،
شماره ۹ (ساختمان زمرد)، طبقه دوم
تلفن: ۲۲۸۴۷۰۳۵

@afagh_book

خرید اینترنتی: afaghbook.com

• سرشناسنامه: فتح زاده، سید قرق فتح، ۱۳۳۹ • عنوان و پدیدآور: کنار بی کران (در آداب باطنی محضر قرآن) / سید قرق فتح زاده؛ ویراستار: علی اکبر امیر اقبال. • مشخصات نشر: تهران: آفاق معرفت، ۱۴۰۲ • مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص • شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۸۰۸-۳-۶ • وضعیت فهرست نویسی: فیفا • موضوع: قرآن -- قرأت • موضوع: راه و رسم زندگی (اسلام) -- احادیث • رده بندی کنگره: ۲۵۸ BP • رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۲ • شماره کتاب شناسی ملی: ۹۲۸۱۲۸۸ • اطلاعات رکورد کتاب شناسی: فیفا

• شرط فروش: حق هرنوع چاپ و تکثیر فقط برای ناشر محفوظ است •

فهرست مطالب

۱۷	حرف اول
۲۱	درس اول: باورداشت مقام قرآن
۲۵	قرآن، بهترین همنشین است
۲۷	درد تنهایی
۲۹	درس دوم: باور به همراهی قرآن با معلم
۳۱	قرآن، بی‌کرانه‌ای با همه حقایق
۳۳	شیوه رسیدن به حقایق قرآن
۳۵	طریق یافتن معلمان قرآن
۳۶	آشنایی با آموزگاران قرآن
۳۸	تمسک به عترت
۴۳	درس سوم: ایمان به آیات متشابه، مراجعه به معلمان قرآن
۴۵	آشنایی با آیات محکم و متشابه
۴۷	وظیفه ما در قبال آیات محکم و متشابه

- ۴۸ راسخان در علم، معلمان قرآن
- ۵۰ خودبستگی قرآن
- ۵۵ درس چهارم: پرهیز از تفسیر به رأی
- ۵۷ برداشت شخصی از سخن دیگران
- ۵۹ تفسیر به رأی در قرآن
- ۶۳ درس پنجم: إخبارات (تسلیم و خضوع کامل)
- ۶۶ آشنایی با معنای إخبارات
- ۶۷ شیطان و بندگی
- ۶۸ افواگری شیطان به هنگام رویارویی ما با قرآن
- ۶۹ مخفی چه کسانی هستند
- ۷۳ درس ششم: تقوا و تقوی
- ۷۵ قرآن و تقوا
- ۷۷ تقوا چیست
- ۷۷ جایگاه باورها در تقوا
- ۷۸ تقوای فکری، مهم‌ترین بخش تقوا
- ۸۰ نتایج و آثار دیگر تقوا
- ۸۳ درس هفتم: خشوع
- ۸۵ معنای خشوع
- ۸۷ مقام قرآن و خشوع
- ۸۹ رابطه غفلت و خشوع
- ۹۱ درس هشتم: فهم و دانش (فقه)
- ۹۴ مفهوم فقه
- ۹۵ جایگاه والای فقه و فقیه

۹۸	اهل بیت، سرچشمه زلال معرفت و دانش
۱۰۱	درس نهم: تذکر و حق پذیری
۱۰۳	غفلت، عامل سقوط از مقامات
۱۰۴	دنیا محل آزمون بندگی
۱۰۵	قرآن، بیدارگری بی نظیر
۱۰۷	ادب پندپذیری
۱۱۱	درس دهم: شرایط و زمینه های پندپذیری (۱)
۱۱۳	مسیر پندپذیری
۱۱۴	شرط اول: باورهای درست
۱۱۵	شرط دوم: پیروی از قرآن و امامان معصومین آن
۱۱۷	شرط سوم: ترس و خشیت از مقام خداوند تعالی
۱۲۱	درس یازدهم: شرایط و زمینه های پندپذیری (۲)
۱۲۳	شرط چهارم: خردورزی
۱۲۴	شرط پنجم: گوش سپاری و حفظ
۱۲۶	شرط ششم: توبه و بازگشت
۱۲۹	درس دوازدهم: موانع پندپذیری (۱)
۱۳۱	مانع اول: ناخشنودی و کراهت
۱۳۳	جاذبه های غیردینی قرآن
۱۳۳	۱- متن کهن و اصیل
۱۳۴	۲- میزان مراجعه و کاربرد
۱۳۵	۳- بازنشر فراوان
۱۳۵	۴- گستره تأثیرگذاری در جوامع
۱۳۹	درس سیزدهم: موانع پندپذیری (۲)

- ۱۴۱ مانع دوم: تردید و دودلی
- ۱۴۵ مانع سوم: به بازی گرفتن و مسخره شمردن
- ۱۴۷ درس چهاردهم: موانع پندپذیری (۳)
- ۱۴۹ مانع چهارم: قساوت قلب
- ۱۵۲ سبب‌های قساوت قلب
- ۱۵۳ عوامل برطرف کننده قساوت قلب
- ۱۵۷ درس پانزدهم: موانع پندپذیری (۴)
- ۱۵۹ مانع پنجم: تعصب و دوری از انصاف
- ۱۶۰ تعصب درست و نادرست
- ۱۶۵ درس شانزدهم: شاگرد قرآن، نه استاد آن
- ۱۶۷ سختی نسبت به خود
- ۱۶۹ یافتن شاهد بر باورها
- ۱۷۳ درس هفدهم: خردورزی
- ۱۷۵ جایگاه عقل
- ۱۷۶ تعریف عقل
- ۱۷۷ قدرشناسی از نعمت عقل
- ۱۷۸ نگاه عاقلانه به آیات
- ۱۷۹ نگاه عاقلانه به خداشناسی
- ۱۸۰ نگاه عاقلانه به رفتار با والدین
- ۱۸۰ نگاه عاقلانه به آیات مربوط به دنیا
- ۱۸۳ درس هجدهم: تفکر
- ۱۸۶ معنای تفکر
- ۱۸۶ کاربرد معنای اصطلاحی در قرآن
- ۱۸۸ معنای فکر و تفکر

۱۹۱

درس نوزدهم: تدبیر

۱۹۳

امر به تدبیر

۱۹۴

مفهوم تدبیر

۲۰۱

منابع و مآخذ

بسم الله الرحمن الرحيم

صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ أَدْرِكُنَا

در کتاب قبلی از آداب ظاهری محضر قرآن حرف زدیم و آنها را در چند بخش بررسی کردیم؛^۱ گفتیم ادب، یکی از نشانه‌های افراد عاقل می‌باشد.^۲ یک شخص مؤدب، خوب می‌داند که در رفتار باطنی و در مقابل افراد گوناگون، چگونه رفتار کند و رسم ادب و احترام را به جا بیاورد؛ این خردورزی، او را محبوب دیگران می‌سازد.

حالا می‌خواهیم از آداب باطنی سخن بگوییم. در قدم اول باید کلمه باطن را تعریف کنیم:

انسان یک موجود سه بُعدی و دارای عقل، روح و جسم است؛ دو بُعد عقلانی و روحی، باطن او را تشکیل می‌دهند. ارزش واقعی آدمی را همین دو بعد او تعیین می‌کنند. رعایت

۱. کنار بی‌کران در آداب ظاهری محضر قرآن.

۲. الآمدی، غرر الحکم/ ۳۸۹/۲: أَفْضَلُ الْعَقْلِ الْأَدَبُ.

ادب واقعی، هنگامی است که شما در باطن خود نسبت به کسی احترام بگذارید.

قرآن، کلامِ خدای متعال است^۱ و به هنگام خواندن آن، اوست که با ما سخن می‌گوید. رعایت ادب نسبت به این کتاب الهی، احترام به خدای متعال است و بی ادبی در محضرِ آن، بی توجهی به او می‌باشد.^۲ با راج نهادن به قرآن، خدای متعال، بیشتر ما را دوست می‌دارد و نزد بندگانِش نیز محبوب‌مان می‌سازد.^۳

با ادب بودن، تنها در ظاهر آراسته نیست، بلکه در محضرِ خداوند متعال، رعایت ادب درونی و باطنی، بسیار مهم‌تر از شکل ظاهری ما می‌باشد. پس شایسته است که در محضر او، هم به ظاهر و هم به باطن و معنویت خود توجه کافی داشته باشیم؛ به فرموده امیر مؤمنان (علیه السلام):

"مَنْ تَأَدَّبَ بِأَدَبِ اللَّهِ آدَأَهُ إِلَى عِلْمٍ دَائِمٍ"

"هر کس با آداب الهی شکل پذیرد، خدای متعال او را به

رستگاری دائم می‌رساند."^۴

۱. البقره/۷۵: يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ.

۲. الشعیری، جامع الاخبار/۴۰: عَنْ الرَّسُولِ ﷺ: فَمَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَقَدْ وَقَرَ اللَّهُ وَمَنْ لَمْ يَقْرِ الْقُرْآنَ فَقَدْ اسْتَحَفَّ بِخُرْمَةِ اللَّهِ.

۳. الشعیری، جامع الاخبار/۱۱۵: المتقی الهندی، کنز العمال/۷/۵۴۷/ح ۲۴۴۸ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ: يَا حَمَلَةَ الْقُرْآنِ! تَحَبَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِتَوْقِيرِ كِتَابِهِ، يَزِدْكُمْ حُبًّا، وَيُحِبِّكُمْ إِلَى عِبَادِهِ.

۴. الحر العاملی، وسائل الشیعة/۶/۱۹۷.

ما می‌توانیم در برابر کسانی که مقام‌های دنیوی دارند، فقط ظاهر خود را حفظ کنیم و در عین حال هیچ ارادتی هم به آنها نداشته باشیم. در روزگاران مختلف، کسان زیادی با اینکه از دشمنان پادشاهان و حاکمان بوده‌اند، توانسته‌اند با چالپوسی و رعایت آداب ظاهری، خود را در نزد ایشان به رتبه‌های بلندی برسانند؛ ولی در مقابل آفریدگار هستی، که از درون قلب‌های ما با خبر و آگاه است، نمی‌توانیم این‌گونه باشیم؛ درون ما هم باید مانند بیرون مان مقدّس باشد؛ بلکه حتّی خضوع قلبی ما بیشتر از تواضع ظاهری، اهمیت و ارزش دارد.

باورهای صحیح ما در برابر قلب خود از آداب باطنی آن، بلکه از مهم‌ترین آداب قرآن است. همین جهت، ما هم در این کتاب و در میان آداب باطنی، به مهم‌ترین باورها پرداخته‌ایم. امید آنکه با رعایت هر چه افزون‌تر آنها، هر چه بیشتر از نور و هدایت این کتاب مقدّس بهره‌مند شویم.

از آنجا که در نگارش این کتاب از درس‌ها و فرموده‌های اساتید گران‌قدر خودم بهره فراوان برده‌ام، شرط ادب و حق‌شناسی می‌دانم که در آغاز سخن، از ایشان، به ویژه، استاد فرهیخته و دانشمند، جناب آقای دکتر حسین تاجری، که از مباحث کم نظیر ایشان چه در آداب ظاهری و چه باطنی محضر قرآن، در کلاس‌های دانشگاه بهره فراوان برده‌ام، سپاسگزاری و قدردانی

کنم و خیر و عافیت و توفیق فراوان برای ایشان و فرصت بهره‌مندی هر چه بیشتر از سخنانشان را برای شاگردان آرزو نمایم.

امیدوارم که این اثر، موجب خوشنودی آقا و سرورمان، مهدی دوران و تلاوت کننده راستین قرآن، حضرت صاحب العصر و الزمان علیه السلام باشد و لبخند رضایت بر لبان مبارکش بنشانند.

www.ketab.ir